

Sygnatura akt I C 531/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 03-09-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Krzyżak

Protokolant: Jarosław Wróblewski

po rozpoznaniu w dniu 25-08-2015 r.

w Koninie

sprawy z powództwa S. S.

przeciwko (...). z siedzibą w Ł.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powoda S. S. kwotę 40.000 zł (czterdzieści tysięcy zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24.01.2015 roku do dnia zapłaty.
2. Oddala powództwo w pozostałej części.
3. Koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znosi.
4. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Małgorzata Krzyżak

sygn. akt I C 531/15

UZASADNIENIE

Powódka S. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) (...) w Ł. kwoty 80.000 zł (2x 40.000 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 70.000 zł od dnia 24 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 10.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie kosztów postępowania na podstawie załączonego spisu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 6 grudnia 2002 roku w miejscowości G. doszło do wypadku, w wyniku którego śmierć ponieśli M. D. i M. Z. – rodzeństwo powódki. Sprawca wypadku został skazany wyrokiem karnym za jego spowodowanie. Powódka zgłosiła pozwanemu szkodę w dniu 17 grudnia 2014 roku, pozwany przyznał jej kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia: po 5.000 zł w związku ze śmiercią każdego z rodzeństwa. Powódka podkreśliła, że krzywda jakiej doznała, przejawia się w naruszeniu jej dóbr osobistych przez sprawcę wypadku. Rodzeństwo było ze sobą bardzo emocjonalnie związane, spędzali ze sobą święta i uroczystości rodzinne. M. w chwili śmierci miała 24 lata, była młodą mamą. M. był jedynym bratem powódki, jej „bratnią duszą”, pomagał jej w opiece nad dzieckiem. Powódka od 1 października 2003 roku przez okres roku pozostawała pod opieką lekarza psychiatry, korzystała z porad psychologa, zażywała leki. W jej ocenie zadośćuczynienie w związku ze śmiercią każdego z rodzeństwa winno wynieść

po 45.000 zł. Żądając odsetek powołała się na treść art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (k. 2-9)

Pozwany (...). w Ł. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwany podkreślił, że kwota wypłacona powódce w toku postępowania likwidacyjnego odpowiada zakresowi szkód, jakich doznała wskutek śmierci rodzeństwa. Żądanie dalszej kwoty 80.000 zł jest nieuzasadnione i nie zasługuje na uwzględnienie. Powódka w chwili zdarzenia miała własną rodzinę, prowadziła odrębne gospodarstwo domowe, nadto wątpliwości budzi odległość czasowa od zdarzenia. Pozwany podkreślił także, że ewentualne odsetki winny być zasądzone od dnia wyrokowania (k. 50-52).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 grudnia 2002 roku w G. (...), Ł. H. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w sposób nieumyślny w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki R. (...), nie zachował należytej ostrożności i nie dostosował prędkości jazdy do warunków w jakich ruch się odbywał, w wyniku czego stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na część jezdni przeznaczoną dla przeciwnego kierunku ruchu i doprowadził do zderzenia się z nadjeżdżającym samochodem osobowym marki (...) o (...), kierowanym przez M. D., w następstwie czego m.in. pasażerka pojazdu marki (...) M. Z. doznała obrażeń ciała skutkujących jej zgonem na miejscu zdarzenia, a kierujący M. D. doznał obrażeń skutkujących jego zgonem w tym dniu w (...).

Sprawca wypadku Ł. H. wyrokiem (...) z dnia (...) roku sygn. akt (...) – utrzymanym następnie w mocy wyrokiem (...) z dnia (...) sygn. akt (...) - został uznany za winnego przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 177 § 2 k.k. i skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywnę w liczbie 100 stawek dziennych w wysokości po 20 złotych jedna stawka (dowód: kserokopia wyroku (...) z dnia (...) k. 14-16, kserokopia wyroku (...) wraz z uzasadnieniem k. 17-23, kserokopie aktów zgonu k. 24-25).

Ł. H. był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego (bezsporne).

M. D. w chwili zdarzenia miał 25 lat, a M. Z. miała 24 lata, była zamężna. Zmarli mieszkali wraz z matką J. D. (1). M. D. do października 2002 roku pracował na umowę zlecenie w szkole w K. i K., potem poszukiwał szukał pracy. Z wykształcenia był mechanikiem samochodowym. W sierpniu 2003 roku miał zawrzeć związek małżeński. M. Z. mieszkała u matki wraz z mężem i 4 letnim synem. Rodzeństwo z uwagi na małą różnicę wieku miało dobre relacje ze sobą, pomagali sobie nawzajem. M. D. w okresie od października do listopada 2002 roku mieszkał u powódki, gdyż pomagał jej w remoncie mieszkania. Syn powódki był chrześniakiem M. D.

Powódka S. S. w chwili śmierci rodzeństwa miała 27 lat, od 1998 roku mieszkała w Ł. z mężem (który pracował we W.) i synem J.. Powódka pracowała jako kosmetyczka, przyjeżdżała do rodziców na weekendy, także na święta i uroczystości rodzinne. Miała z rodzeństwem dobre kontakty.

O śmierci rodzeństwa dowiedziała się od swojego męża A. S.. Niezwłocznie przyjechała do domu rodzinnego i matki. Przez kilka dni nie pracowała, korzystała ze zwolnienia lekarskiego, brała leki uspokajające. Od dnia 2 października 2003 roku powódka leczyła się psychiatrycznie, potem korzystała z pomocy lekarza rodzinnego, zażywała leki: A., R.. W 2007 roku powódka wyjechała do L., gdzie obecnie mieszka wraz z mężem. Pracuje jako kosmetyczka, do Polski przyjeżdża 4-5 razy do roku.

(dowód: kserokopia dokumentacji medycznej k. 31-36, wydruki zdjęć k. 37-40, zeznania świadków J. D. k. 66v-67, A. S. k. 67v, K. U. k. 68, powódki S. S. k. 68v)

W toku postępowania likwidacyjnego pismem z dnia 17 grudnia 2014 roku powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie po 40.000 zł w związku ze śmiercią brata i siostry. Decyzjami z dnia 27 stycznia

2015 roku pozwany przyznał na rzecz powódki zadośćuczynienie w kwocie po 5.000 zł w związku ze śmiercią siostry i brata, łącznie 10.000 zł (dowód: kserokopia pisma z dnia 17 grudnia 2014 roku k. 26-28, kserokopia decyzji z dnia 27 stycznia 2015 roku k. 29 i 30, akta szkody).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: zeznania powódki S. S. (k. 68v), świadków J. D. (k. 66v-67), A. S. (k. 67v), K. U. (k. 68), dokumenty: kserokopia wyroku (...) (k. 14-16), kserokopia wyroku (...) wraz z uzasadnieniem (k. 17-23), kserokopie aktów zgonu (k. 24-25), kserokopia pisma z dnia 17 grudnia 2014 roku (k. 26-28), kserokopia decyzji z dnia 27 stycznia 2015 roku (k. 29 i 30), kserokopia dokumentacji medycznej (k. 31-36), wydruki zdjęć (k. 37-40).

Zeznania powódki S. S. i świadków J. D. (1), A. S., K. U. (2) Sąd uznał za wiarygodne, albowiem są one rzeczowe, logiczne i spójne, wzajemnie się uzupełniają, nie były one podważane przez pozwanego.

Dokumenty, na podstawie których Sąd ustalił powyższy stan faktyczny, nie budziły zastrzeżeń co do wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność pozwanego, jako ubezpieczyciela sprawcy szkody, w okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości skoro sprawca wypadku, w wyniku którego zmarli M. Z. i M. D., został skazany prawomocnym wyrokiem za popełnienie przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 177 § 2 k.k., a w momencie zdarzenia korzystał z ochrony ubezpieczeniowej u pozwanego od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwany nie negował swojej odpowiedzialności co do zasady ale jedynie co do wysokości.

Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dniu wypadku, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Jak wynika z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. z 2000 roku, Nr 26, poz. 310 z późn. zm.- obowiązującym w dacie wypadku) z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Żądanie powódki wynika z art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Rozstrzygając kwestię odpowiedzialności pozwanego w kontekście roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną przez osoby bliskie zmarłego, Sąd podzielił ugruntowane już stanowisko Sądu Najwyższego, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 3 sierpnia 2008 roku (por. uchwała SN z 22 października 2010 roku, sygn. III CZP 76/10, Lex nr 604152, z dnia 13 lipca 2011 roku, sygn. III CZP 32/11, Lex nr 852341, wyroki SN z dnia 11 maja 2011 roku, sygn. I CSK 621/10, Lex nr 848128 i z dnia 15 marca 2012 roku, sygn. I CSK 314/11, Lex nr 1164718). Ponadto zarówno artykuł 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 roku – jak i poprzednio obowiązujący przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączały z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, że spowodowanie śmierci M. D. i M. Z. naruszyło dobra osobiste powódki. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca z pokrewieństwa, podlega ochronie prawnej. Dotyczy to ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Wiąż ta odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny poczucie stabilności, bezpieczeństwa, wzajemne wsparcie, pomoc. Zerwanie tej więzi stanowi zatem naruszenie dóbr osobistych członków tej rodziny.

Zgodnie z art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepisy prawa nie ustanawiają żadnych kryteriów, na podstawie których winno być ustalane zadośćuczynienie. Wypracowała je natomiast judykatura, a zwłaszcza orzecznictwo Sądu Najwyższego. Wskazuje ono, że zadośćuczynienie ma kompensacyjny charakter, w związku z czym musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Określenie wysokości zadośćuczynienia powinno być dokonane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, m.in. wieku poszkodowanego, czasu trwania cierpień, trwałości i skutków, od rodzaju i stopnia winy sprawcy szkody i odczucia jej przez poszkodowanego (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1999 roku, sygn. I CKN 1145/99, niepubl.; orz. Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 1972 roku, sygn. II CR 57/72, OSNCP 1972/10/183; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1969 roku, sygn. I PR 224/69, OSNCP 1970/6/111).

Śmierć M. D. i M. Z. spowodowała u powódki szkodę na osobie (krzywdę), przeżywaną nie tylko w chwili powzięcia wiadomości o śmierci rodzeństwa. Rodzeństwo z racji niewielkiej różnicy wieku było ze sobą emocjonalnie związane. Powódka oraz jej zmarłe rodzeństwo pomagali sobie nawzajem, wspierali się. Należy jednak podkreślić, że powódka w chwili śmierci rodzeństwa od 4 lat mieszkała w Ł., miała własną rodzinę (męża i dziecko), pracowała zawodowo. Także jej zmarła siostra miała własną rodzinę: męża i syna. Kontakty powódki z rodzeństwem były rzadsze (każde z nich miało poukładane własne życie), stąd naturalnie także pewnemu rozluźnieniu uległa łącząca ich więź. Po roku od zdarzenia powódka wprawdzie podjęła leczenie psychiatryczne, aczkolwiek jak wynika z przedstawionej dokumentacji medycznej, w dużej mierze było to spowodowane problemami osobowościowymi (zmęczenie, niewyspanie, stres, kłopoty z sercem) i małżeńskimi (rozłąka z mężem). Zerwanie więzi z rodzeństwem w wyniku ich nagłej śmierci wywołało poczucie pokrzywdzenia i cierpienia u powódki. Nie bagatelizując cierpień powódki związanych ze śmiercią rodzeństwa Sąd uznał, że odpowiednim w niniejszej sprawie odpowiednim zadośćuczynieniem jest kwota 50.000 zł, (2x 25.000 zł) a uwzględniając fakt, że pozwany dotychczas wypłacił powódce kwotę 10.000 zł, na jej rzecz należało zasądzić dalszą kwotę 40.000 zł. Zasądzone kwoty spełniają funkcję kompensacyjną z jednej strony, a z drugiej strony nie mają charakteru symbolicznej kwoty.

Zasądzając odsetki, Sąd miał na uwadze na treści art. 481 § 1 i 2 k.c., a także art. 817 § 1 i 2 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152) zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie lub w terminie 14 dni licząc od dnia, gdy przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie okoliczności było możliwe. Powódka pismem z dnia 17 grudnia 2014 roku (nadanym w placówce pocztowej w dniu 18 grudnia 2014 roku) wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia, mając więc na uwadze 7 dniowy termin na obieg korespondencji (do 24 grudnia 2014 roku), termin 30-dniowy upłynął w dniu 23 stycznia 2015 roku. Zasadne jest żądanie odsetek od dnia następnego, tj. od 24 stycznia 2015 roku. Wyrok zasądzający zadośćuczynienie ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny. Szkada w określonej wysokości zaistniała przed wyrokowaniem, a sąd wydając wyrok niejako potwierdza fakt jej wystąpienia.

Powództwo w pozostałym zakresie oddalono uznając je za zbyt wygórowane.

Mając na uwadze wynik sprawy (roszczenie powódki uwzględniono w połowie) Sąd na podstawie art. 100 k.p.c., zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego między stronami (punkt 3 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, stosowanie do wyniku sprawy . Niezasadnie było żądanie powódki zwrotu dodatkowo kwoty 250 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika substytucyjnego oraz dodatkowej kwoty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa substytucyjnego, bowiem stronie należy się zwrot wynagrodzenia i wydatków jednego pełnomocnika (art. 98 § 3 k.p.c.).

SSO Małgorzata Krzyżak